

Národní divadlo moravskoslezské

Národní divadlo moravskoslezské

OBÁVANÝ TRAUTENBERK miloval klid a domácí pohodu

12.02.2025 Moje sladké tajemství ~ Strana 32 ~ Infotype: Nepojmenováno ~ Datum importu: 12.02.2025 00:21 ~ Čtenost: 28 000 ~ Vydavatel: RF Hobby s.r.o. ~ Země: Česko ~ AVE: 191 128,52 Kč ~ GRP: 0,31

Ilja Prachař (†81)

* 30. 4. 1924 † 10. 8. 2005

Ilja Prachař (†81) bude už navždy pro české diváky tlustým Trautenberkem z Krkonošských pohádek. Je zvláštní, že právě tato skutečnost jej velmi trápila. Byl totiž přesvědčen, že během své úctyhodné kariéry ztvárnil stovky mnohem zajímavějších rolí.

Budoucí velký herec

Ilja Prachař (†81) se narodil 30. dubna 1924 v Malenovicích u Zlína do rodiny úředníka zdravotní pojišťovny. Protože byl hned po maturitě na gymnáziu totálně nasazen v Baťových závodech, mohl na několik let zapomenout na vytoužené studium. O něm začal přemýšlet až po skončení války, kdy chtěl studovat medicínu. Ilja ale nejprve musel na vojnu, která měla na jeho budoucí život opravdu zásadní vliv.

V padesátých letech přesídlil do Prahy

Povinné roky ve vojenské uniformě totiž Prachař strávil v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého, který ho popostrčil na hereckou dráhu. Herectví se později věnoval i jeho

mladší bratr Kamil (†89),

kteří se ale před kamerou objevoval jen výjimečně. Své první profesionální angažmá získal Ilja už v roce 1947 na prknech zlínského Divadla pracujících. Tam se brzy prosadil i jako úspěšný autor divadelních her.

Velký úspěch například sklídl s inscenací Hádají sa o rozumné, za kterou dokonce dostal v roce 1951 Státní cenu. V letech 1952 až 1954 působil ve **Státním divadle v Ostravě**, kde se opět pokoušel prorazit i jako autor. V roce 1954 definitivně přesídlil do Prahy a pět let hrál v libeňském Divadle S. K. Neumanna, dnešním Divadle pod Palmovkou.

Byl u zrodu prvního českého seriálu

Nejdůležitější část kariéry prožil Ilja Prachař na jevišti Divadla na Vinohradech, kde působil až do odchodu do důchodu v roce 1991. Navíc ihned po svém příchodu do Prahy dostal šanci i před televizní kamerou. První menší role se zhostil už v roce 1957 v psychologickém dramatu Bomba. O dost významnější postavu si zahrál jen o dva roky později ve slavném kriminálním dramatu Karla Kachyni (†79) Král Šumavy, v němž ztvárnil velitele SNB. V té době se objevil i v historicky prvním českém televizním seriálu Rodina Bláhova, který měl premiéru v roce 1959. Zde se, spolu se Zdeňkem Bláhou (†53) a Jaroslavem Dietlem (†56), podílel i na scénáři.

Zákeřný vrah, nebo přísný muž zákona?

Postavy různých funkcí a mužů v uniformě pak Prachaře provázely celou jeho další hereckou kariérou. Na televizních obrazovkách byl často k vidění v roli vraha, nebo naopak muže zákona. Tak tomu bylo například ve skvělé kriminální komedii Holka na zabití z roku 1975. S uniformou byla spjata i jeho poslední výrazná postava generála Bergera ve válečném dramatu

režiséra Martina Hollého (†72) z roku 1980 Signum laudis. Navzdory všem těmto úspěchům vynesl Iljovi největší popularitu hamižný, zákeřný a nenažraný statkář Trautenberk z legendárního večerníčku Krkonošské pohádky. Prachaře neminul ani kontroverzní seriál Třicet případů majora Zemana, ve kterém si zahrál hned ve dvou epizodách nesympatického továrníka Čadka.

Skvělý ve filmu i v dabingu

Na druhou stranu ale exceloval v legendárním seriálu Chalupáři, ve kterém skvostně zahrál montéra Antonína Balabána. V následujících letech ztvárnil ještě mnoho skvělých rolí, o to smutnější bylo, že ho v pozdním věku začaly trápit zdravotní potíže. Tehdy se rozhodl, že výrazně omezí své pracovní aktivity. Uprostřed divadelních prázdnin v roce 1990, zatímco byla jeho manželka Jana Prachařová (†86) na chalupě, vešel Ilja naposledy do své divadelní šatny a naházal si do igelitky všechny své šminky. Ředitelce Divadla na Vinohradech Jiřině Jiráskové (†81) pak nechal na vrátnici dopis, ve kterém jí vysvětlil důvody svého odchodu.

Manželku si prý musel vymyslet

Prachař se zprvu malinko obával, že mu bude divadlo chybět. V penzi se ale věnoval tolika zálibám, že se mu po herectví snad ani nestýskalo. Konečně doma přečetl celou knihovnu, věnoval se chalupě, a než ho postihla mrtvice, chodil na výstavy a občas i daboval. Dokud ho definitivně neopustily všechny síly, zůstával na chalupě v severočeských Doubicích. V té době mu byla největší oporou právě manželka Jana, se kterou žil

přes padesát let. Ta se o něj starala tak obětavě, až Ilja tvrdil, že je tak skvělá, že si ji snad musel vymyslet.

Vytvářela mu pohodové zázemí

Měla totiž pro něj vždy pochopení, snad proto, že i ona zdědila lásku k divadlu po svém tatínkovi Karlu Kalistovi (†64), který byl hercem a režisérem, i po své mamince Ludmile (†78), jež byla vynikající divadelní herečkou. Po úspěšném absolvování DAMU Jana Prachařová léta pracovala v loutkoherecké skupině Československé televize, kde se podílela na řadě večerníkových seriálů, jako jsou Hup a Hop či Příběhy včelích medvídků. Jana proto svému muži obětavě vytvářela pohodové zázemí a starala se o něj až do posledních dnů. Poté, co lékaři Prachařovi z čela zhoubný nádor, začalo to s ním jít po zdravotní stránce dost z kopce. Oblíbený herec pak 10. srpna roku 2005 zemřel na celkové selhání organismu na interně ve Vinohradské nemocnici v Praze.

Neměl ho prostě ani trochu rád

Paradoxem překvapivě je, že i když sám herec mnoho let tvrdil, že vlastně nemá Trautenberka rád, právě v této roli si ho patrně budeme připomínat nejčastěji. Jistě i proto, že si v Krkonošských pohádkách kromě Ilji Prachaře zahráli herečtí velikáni jako František Peterka (†94), Zdeněk Řehoř (†74), Hana Maciušková (†75) či Jaroslav Satoranský (85). Vždyť se tento kouzelný počín stal v únoru roku 2013 podle divácké ankety nejoblíbenějším českým večerníčkem a milujeme ho stále. Většinu peněz propařil Legendární Ilja Prachař si opravdu dovedl užívat každého dne. „Miloval večírky, společnost. To bylo jeho,“ vzpomínal na velkého herce jeho syn David (66) a dodával, že když Ilja získal titul Laureát státní ceny, měl najednou hodně peněz, ale neměl je za co utratit. V té době totiž vlastně nic pořádného nebylo k sehnání. Takže Prachař většinu těch peněz zkrátka propařil. Jinak ale miloval hlavně klid a rodinnou pohodu. Přes tyto dojemné vzpomínky bychom ale našli také chvíle, kdy se David za svého slavného otce trochu styděl. To když s ním ještě jako malý jezdil na chalupu. Ilja se totiž na cestu vždy vyšňořil do obleku, kterému říkali cestovatelský. Vlastně se jednalo o černé šponovky, které byly dole zakončeny gumou. K tomu si oblékl červený svetr a na hlavu si dal příšernou beraničku.

V penzi se Ilja Prachař věnoval tolika svým zálibám, že se mu po o herectví vlastně ani nestýskalo.

Největší popularitu mu vynesla role, kterou do konce svého života nesnášel!

V penzi se Ilja Prachař věnoval tolika svým zálibám, že se mu po

Ilja Prachař
(†87)
* 30. 4. 1924
† 10. 8. 2005

OBÁVANÝ TRAU miloval klid a domo

Ilja Prachař (†81) bude už navždy pro české diváky tlustým Trautenberkem z Krkonošských pohádek. Je zvláštní, že právě tato skutečnost jej velmi trápila. Byl totiž přesvědčen, že během své účtyhodné kariéry ztvárnil stovky mnohem zajímavějších rolí.

Budoucí velký herec **Ilja Prachař (†81)** se narodil 30. dubna 1924 v Malenovicích u Zlína do rodiny úředníka zdravotní pojišťovny. Protože byl hned po maturitě na gymnáziu totálně nasazen v Baťových závodech, mohl na několik let zapomenout na vytoužené studium. O něm začal přemýšlet až po skončení války, kdy chtěl studovat medicínu. Ilja ale nejprve musel na vojnu, která měla na jeho budoucí život opravdu zásadní vliv.

V padesátých letech přesídlil do Prahy

Povinné roky ve vojenské uniformě totiž Prachař strávil v Armádním umělec-

kém souboru Víta Nejedlého, který ho popostrčil na hereckou dráhu. Herectví se později věnoval i jeho mladší bratr **Kamil (†89)**, který se ale před kamerou objevoval jen výjimečně. Své první profesionální angažmá získal Ilja už v roce 1947 na prknech zlínského Divadla pracujících. Tam se brzy prosadil i jako úspěšný autor divadelních her. Velký úspěch například sklídl s inscenací *Hádají sa o rozumné*, za kterou dokonce dostal v roce 1951 Státní cenu. V letech 1952 až 1954 působil ve Státním divadle v Ostravě, kde se opět pokoušel prorazit i jako autor. V roce 1954

definitivně přesídlil do Prahy a pět let hrál v libeňském Divadle S. K. Neumanna, dnešním Divadle pod Palmovkou.

Byl u zrodu prvního českého seriálu

Manželka **Jana** mu byla velkou oporou.

Nejdůležitější část kariéry prožil Ilja Prachař na jevišti Divadla na Vinohradech, kde působil až do odchodu do důchodu v roce 1991. Navíc ihned po svém příchodu do Prahy dostal šanci i před televizní kamerou. První menší role se zhostil už v roce 1957 v psychologickém dramatu *Bomba*. O dost významnější postavu si zahrál jen o dva roky později ve slavném kriminálním dramatu **Karla Kachyni (†79)** Král Šumavy, v němž ztvárnil velitele SNB. V té době se objevil i v historicky prvním českém televizním seriálu *Rodina Bláhova*, který měl premiéru v roce 1959. Zde se, spolu se **Zdeňkem Bláhou (†53)** a **Jaroslavem Dietlem (†56)**, podílel i na scénáři.

Prachař na jevišti Divadla na Vinohradech, kde působil až do odchodu do důchodu v roce 1991. Navíc ihned po svém příchodu do Prahy dostal šanci i před televizní kamerou. První menší role se zhostil už v roce 1957 v psychologickém dramatu *Bomba*. O dost významnější postavu si zahrál jen o dva roky později ve slavném kriminálním dramatu **Karla Kachyni (†79)** Král Šumavy, v němž ztvárnil velitele SNB. V té době se objevil i v historicky prvním českém televizním seriálu *Rodina Bláhova*, který měl premiéru v roce 1959. Zde se, spolu se **Zdeňkem Bláhou (†53)** a **Jaroslavem Dietlem (†56)**, podílel i na scénáři.

Zákeřný vrah, nebo prísny muž zákona?

Postavy různých funkciónářů a mužů v uniformě pak Prachaře provázely celou

jeho další hereckou kariérou. Na televizních obrazovkách byl často k vidění v roli vraha, nebo naopak muže zákona. Tak tomu bylo například ve skvělé kriminální komedii *Holka na zabiti* z roku 1975. S uniformou byla spjata i jeho poslední výrazná postava generála Bergera ve válečném dramatu režiséra **Martina Hollého (†72)** z roku 1980 *Signum laudis*. Navzdory všem těmto úspěchům vynesl Iljovi největší popularitu hamizný, zákeřný a nenažraný statkář Trautenberk z legendárního večerníčku *Krkonošské pohádky*. Prachaře neminul ani kontroverzní seriál *Třicet případů majora Zemana*, ve kterém si zahrál hned ve dvou epizodách nesympatického továrníka Čadka.

Skvělý ve filmu i v dabingu

Na druhou stranu ale exceloval v legendárním seriálu *Chalupáři*, ve kterém skvostně zahrál montéra Antonína Balabána. V následujících letech ztvárnil ještě mnoho skvělých rolí, o to smutnější bylo, že ho v pozdním věku začaly trápit zdravotní potíže. Tehdy se rozhodl, že výrazně omezí své pracovní aktivity. Uprostřed divadelních prázdnin v roce 1990, zatímco byla jeho manželka **Jana Prachařová (†86)** na chalupě, vešel Ilja naposledy do své divadelní šatny a naházal si do igelitky všechny své šminky. Ředitelce Divadla na Vinohradech **Jiřině**

V úspěšném seriálu **Nejmiladší z rodu Hamrů**.

Jiráskové (†81) pak nechal na vrátnici dopis, ve kterém jí vysvětlil důvody svého odchodu.

Manželku si prý musel vymyslet

Prachař se zprvu malinko obával, že mu bude divadlo chybět. V penzi se ale věnoval tolika zálibám, že se mu po herectví snad ani nestýskalo. Konečně doma přečetl celou knihovnu, věnoval se chalupě, a než ho postihla mrtvice, chodil na výstavy a občas i daboval.

Dokud ho definitivně neopustily všechny síly, zůstával na chalupě v severočeských Dublicích. V té době mu byla nejvíce oporou právě manželka **Jana**, se kterou žil přes padesát let. Ta se o něj starala tak obětavě, až Ilja tvrdil, že je tak skvělá, že si ji snad musel vymyslet.

Vytvářela mu pohodové zázemí

Měla totiž pro něj vždy pochopení, snad proto, že i ona zdědila lásku k divadlu po svém tatínkovi **Karlu Kalistovi (†64)**, který byl hercem a re-

Většinu peněz propařil

Legendární Ilja Prachař si opravdu dovedl užívat každého dne. „Miloval večírky, společnost. To bylo jeho,“ vzpomínal na velkého herce jeho syn **David (66)** a dodával, že když Ilja získal titul Laureát státní ceny, měl najednou hodně peněz, ale neměl je za co utratit. V té době totiž vlastně nic pořádného nebylo k sehnání. Takže Prachař většinu těch peněz zkrátka propařil. Jinak ale miloval hlavně klid a rodinnou pohodu. Přes tyto dojemné vzpomínky bychom ale našli také chvíle, kdy se David za svého slavného otce trochu styděl. To když s ním ještě jako malý jezdil na chalupu. Ilja se totiž na cestu vždy vyšňořil do obleku, kterému říkali cestovatelství. Vlastně se jednalo o černé sponovky, které byly dole zakončeny gumou. K tomu si oblékl červený svetr a na hlavu si dal příšernou beranicičku.

Čas trávil nejraději na chalupě.

o herectví vlastně ani nestýskalo.

TRAUTENBERK máčí pohodu

Postavy padouchů a mužů zákona byly jeho parketou.

Vadilo mu, že postava Trautenberka zastínila jeho další skvělé role.

žisírem, i po své mamince **Ludmile (†78)**, jež byla vynikající divadelní herečkou. Po úspěšném absolvování DAMU Jana Prachařová léta pracovala v loutkoherecké skupině Československé televize, kde se podílela na řadě večerníkových seriálů, jako jsou Hup a Hop či Příběhy včelích medvídků. Jana proto svému muži obětavě vytvářela pohodové zázemí a starala se o něj až do posledních dnů. Poté, co lékaři odstranili Prachařovi z čela zhoubný nádor, začalo to s ním jít po zdravotní stránce dost z kopce. Oblíbený herec pak

Největší popularitu mu vynesla role, kterou do konce svého života nesnášel!

10. srpna roku 2005 zemřel na celkové selhání organismu na interně ve Vinohradské nemocnici v Praze.

Neměl ho prostě ani trochu rád

Paradoxem překvapivě je, že i když sám herec mnoho let tvrdil, že vlastně nemá Trautenberka rád, právě v této roli si ho patrně budeme připomínat nejčastěji. Jis-tě i proto, že si v Krkonošských pohádkách kromě Ilji Prachaře zahráli herečtí velikáni jako **František Peterka (†94)**, **Zdeněk Řehoř (†74)**, **Hana Maciuchová (†75)** či **Jaroslav Satoranský (85)**.

Vždyť se tento kouzelný počin stal v únoru roku 2013 podle divácké ankety nejoblíbenějším českým večerníčkem a milujeme ho stále.

